Handhavingslexicon gemeente Valkenswaard
Deel 3: handhavingsprogramma

Ter invulling van de kwaliteitscriteria 1.2 en 3.1

versie 1.2.
22.10.2004

Inhoudsopgave

Hoofdstuk		Pagina
	Inleiding	3
1	Beschikbare capaciteit	4
2	Niet programmatisch toezicht	5
3	Programmatisch werken onderdeel Bouwen	6
4	Programmatisch werken onderdeel Milieu	8
5	Programmatisch werken onderdeel APV	10

Inleiding

Deel 3 van de lexicon bevat het handhavingsprogramma. De resultaten van het tweede deel van de lexicon vormen een belangrijke input voor dit deel. Dit deel start in hoofdstuk 1 met een overzicht van de beschikbare capaciteit. Daarbij wordt onderscheid gemaakt naar de drie onderdelen van het team Toezicht & Handhaving, namelijk:

- Bouwen
- Milieu
- APV

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op het niet programmatische toezicht: het ad-hoc reageren van de gemeente op eigen of andermans meldingen. De hiervoor benodigde capaciteit is niet beschikbaar om programmatisch aan de slag te gaan. Hoe de resterende capaciteit wordt ingezet is onderwerp van de hoofdstukken 3 tot en met 5. Per specialisme van het team wordt het eerste handhavingsprogramma gepresenteerd. Het handhavingsprogramma geeft de hoofdlijnen van inzet aan. Nadere uitwerking op bepaalde onderdelen moet nog plaatsvinden, alvorens de toezichthouders gericht aan het werk kunnen. De onderdelen die nog moeten worden uitgewerkt zijn duidelijk gemarkeerd.

Een kwaliteitscriterium voor het professioneel handhaven is dat per onderdeel concrete en meetbare doelstellingen worden geformuleerd. Deze doelstellingen worden in het uitvoeringsprogramma vastgelegd. Vanuit het programmatisch werken wordt in dit kader gesproken van vier type doelstellingen, namelijk:

- Inputdoelstellingen: deze doelstellingen hebben betrekking op de inzet van de organisatie uitgedrukt in het aantal uren;
- Prestatiedoelstellingen: deze doelstellingen hebben betrekking op de geleverde prestaties van de organisatie uitgedrukt in het aantal uit te voeren of uitgevoerde controles.
- Naleefdoelstellingen: deze doelstellingen hebben betrekking op de mate waarin wettelijke voorschriften worden nageleefd (op een bepaald moment, door een bepaalde doelgroep)
- Leefomgevingsdoelstellingen: deze doelstellingen hebben betrekking op de gewenste kwaliteit van de fysieke woon- en leefomgeving.

In deze versie van het uitvoeringsprogramma wordt alleen ingegaan op de eerste twee type doelstellingen. De naleef- en leefomgevingsdoelstellingen zullen op basis van de ervaringen opgedaan met het programmatisch handhaven in de loop van de komende jaren worden geformuleerd.

1. Beschikbare capaciteit

Het ambitieniveau van het handhavingsprogramma wordt voor een belangrijk deel bepaald door de beschikbare capaciteit. Deze capaciteit is per 1 september 2003 in het kader van de reorganisatie vastgesteld en geborgd in de begroting. Uitgaande van 1.350 uur productief per fte is de volgende capaciteit aanwezig:

Tabel 1: Beschikbare capaciteit toezicht

Functie	**Fte**	**Beschikbare productieve uren**
Bouwen		
Medewerker toezicht & handhaving	2,0	2.700
Milieu		
Medewerker toezicht & handhaving	1,8	2.430
APV		
Medewerker toezicht & handhaving	3,0	4.050
Totaal beschikbaar	**6,8**	**9.180**

2. Niet programmatisch toezicht

In het inleidende hoofdstuk is aangegeven dat de gemeente niet alleen verantwoordelijk is voor programmatisch toezicht en handhaving. Onder het motto “voorkomen is beter dan genezen” moet de komende jaren het programmatisch werken een enorme impuls krijgen. Een belangrijke doelstelling daarbij is het aantal klachten en verzoeken om handhaving terug te dringen. Door actief op een programmatische wijze te werk te gaan moeten effecten vroegtijdig worden gesignaleerd en moet de bewustwording bij overtreders worden verhoogd.

Deze ontwikkeling neemt niet weg dat de komende jaren de gemeente moet inspelen op klachten en verzoeken tot handhaving: het niet programmatische deel. Er is capaciteit nodig om de stroom van klachten en verzoeken af te wikkelen. De niet programmatische handhaving functioneert via, in termen van arrangementen, het zogenaamde uitrukmodel.

Tabel 2: Benodigde uren niet programmatisch toezicht

Onderdeel	**Aantal meldingen**	**Aantal uur per melding**	**Benodigde uren**
Bouwen	75	4,0	300
Milieu	75	4,0	300
APV	500	1,0	500
Totaal benodigd	650		1.100

3. Programmatisch toezicht onderdeel Bouwen

In de tabel 3 op de volgende pagina is het handhavingsprogramma voor het onderdeel Bouwen uitgewerkt. Per onderdeel volgt aansluitend een korte toelichting.

Inspectie lichte bouwvergunningen
Bij de inspecties wordt onderscheid gemaakt tussen categorie 1 en categorie 2 lichte vergunningen. Categorie 1 betreft de vrijstaande bijgebouwen. Bij deze categorie vindt gemiddeld één inspectie plaats en wel bij het gereedkomen van de bouw. De categorie 2 betreft de aan- en uitbouwen. Hier vinden gemiddeld twee inspecties plaats, namelijk bij de fundering en het gereedkomen van de bouw.

Inspectie reguliere bouwvergunningen
Ook bij deze categorie wordt onderscheid gemaakt in twee categorieën. Categorie 1 betreft de niet projectmatige bouwplannen. Er vinden gemiddeld drie inspecties plaats. Bij de projectmatige bouwplannen worden gemiddeld vijf inspecties gehouden.

Inspectie sloopvergunningen
Bij sloopvergunningen vinden gemiddeld drie inspecties plaats, namelijk voorafgaand aan het verlenen van de vergunning waarbij gecontroleerd wordt op de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen, bij de start en bij het gereedkomen van de sloopwerkzaamheden.

Handhaving bouwen en slopen in afwijking van de vergunning
In deel 1 van de lexicon is in bijlage 2 de handhavingsstrategie “in afwijking van” opgenomen. Er wordt vanuit gegaan dat bij gemiddeld 1: 12 inspecties een afwijking wordt geconstateerd, die met een lichte vorm van handhaving door de toezichthouder tegemoet kan worden getreden. Onder lichte vorm wordt verstaan een wijze van handhaving die niet het stilleggen van het werk betreft. Deze zware vorm van handhaving is bij gemiddeld 1: 25 inspecties aan de orde.

Kwetsbare objecten
Op basis van het gebouwwinstmodel worden de in Valkenswaard aanwezige groepen objecten (bouwwerken) beoordeeld op basis van criteria voor veiligheidswinst. Op basis hiervan wordt een handhavingsuitvoeringsprogramma voor de komende jaren opgezet. Gezien de op stapel staande inhaalslag gebruiksvergunningen zal dit onderdeel zich richten op niet gebruiksvergunningsplichtige inrichtingen, die publiekstoegankelijk zijn. Indien landelijke thema’s, zoals in het recente verleden platte daken en balkons, zich aandienen wordt dit onderdeel hierop afgestemd.

Gebiedscontrole rode spoor
Er wordt actief gebiedstoezicht gehouden op illegale bouw, illegale sloop, illegale aanleg, strijdig gebruik e.d. door het gemeentelijke grondgebied in een aantal kwadranten in te delen en per kwadrant een controlefrequentie te bepalen. Toezicht vindt plaats op basis van het surveillancemodel: toezicht op basis van direct waarneembare zaken. Gezien de nulmeting, die op dit moment in de bebouwde kom gaande is, zal het toezicht zich in eerste instantie primair richten op het buitengebied.

Ondersteuning formeel handhavingsproces
De toezichthouders ondersteunen de administratief juridisch medewerker, die op basis van de handhavingsstrategie voorwaarschuwingen, waarschuwingen en beschikkingen opstelt en verstuurd. Aan deze bescheiden zijn herstel- of begunstigingstermijnen gekoppeld, die vragen op controle.

Tabel 3: Handhavingsprogramma onderdeel Bouwen

Onderdeel	Aantal	Tijd per eenheid	Eenheid	Reken-factor	Totaal aantal uren (afgerond)
Inspectie lichte bouwvergunningen categorie 1	125	0,75	Inspectie	1	95
Inspectie lichte bouwvergunningen categorie 2	125	0,75	Inspectie	2	190
Inspectie reguliere bouwvergunningen categorie 1	190	1,00	Inspectie	3	565
Inspectie reguliere bouwvergunningen categorie 2	60	1,25	Inspectie	5	375
Inspectie sloopvergunningen	50	1,00	Inspectie	3	150
Handhaving bouwen en slopen in afwijking van categorie 1	1245	2,00	Inspectie	0,08	200
Handhaving bouwen en slopen in afwijking van categorie 2	1245	8,00	Inspectie	0,04	400
Toezicht kwetsbare objecten *	20	8,00	Controle	1	160
Gebiedscontrole rode spoor *	45	3,50	Week	1	160
Ondersteuning formeel handhavingsproces	100	0,50	Controle	1	50
Frictieruimte (calamiteiten e.d.)					55
Totaal benodigd					**2.400**

** nadere uitwerking moet nog plaatsvinden*

4. Programmatisch toezicht onderdeel Milieu

In de tabel 4 op de volgende pagina is het handhavingsprogramma voor het onderdeel Milieu uitgewerkt. Per onderdeel volgt aansluitend een korte toelichting. In het handhavingsprogramma is geen regionaal en lokaal programmatisch deel te onderkennen. Regionaal worden echter wel handhavingsprojecten benoemd waarin de gemeente participeert. Deze projecten zullen conform het verleden zoveel mogelijk worden geïntegreerd in het lokale deel, zodat geen dubbelingen in werk plaatsvinden en de capaciteit zo optimaal mogelijk wordt ingezet.

Opleveringscontroles
Het betreft de controles van milieuvergunningen en meldingen, die door het team Vergunningen zijn geactualiseerd of als nieuw zijn afgegeven.

Risicovolle bedrijven
Deze bedrijven zijn in het kader van het RIS project geïnventariseerd. De categorie 4 RIS bedrijven (5 stuks) worden jaarlijks bezocht door het SRE. Dit werk is uitbesteed. Het betreft Brabantia, Smeva, Bova, Berkhof en Dommelse bierbrouwerij.
Uit de analyse van de overige RIS bedrijven is naar voren gekomen dat gezien hun aard en omvang zij niet jaarlijks door de gemeente hoeven te worden bezocht. Zij zijn onder de prioritaire bedrijven gebracht. Een uitzondering is aanwezig voor de inrichtingen die vuurwerk verkopen.

Categorie 4 bedrijven
Dit betreft de niet RIS categorie 4 bedrijven. Zij worden jaarlijks bezocht door het SRE.

Prioritaire bedrijven
Deze groep kan worden onderverdeeld in twee categorieën, namelijk:
- De overige RIS bedrijven (circa 18 stuks).
- De bedrijven, die in het verleden hebben geleid tot klachten of andere problemen.
- Branches, die in Valkenswaard sterk vertegenwoordigd zijn en vragen om continue aandacht in verband met ontwikkelingen, kans op overlast e.d.:
    - Horeca-inrichtingen: het betreft een breder toezicht & handhaving dan alleen de Wet milieubeheer.
    - Metaalbewerking.
    - Bouw en hout.

Ieder jaar wordt door de milieu-inspecteur een aantal inrichtingen bezocht. De jaarlijks te bezoeken inrichtingen wisselen. Uitgangspunt: ieder bedrijf in deze categorie wordt gemiddeld 1x per 3 jaar bezocht.

Overige milieu-inrichtingen
Op basis van het milieuwinstmodel worden de in Valkenswaard aanwezige branches beoordeeld op basis van criteria voor milieuwinst. De branches die hier sterk op scoren worden vervolgens beoordeeld op de impact naar type gebied. Uit deze confrontatie wordt een handhavingsprogramma voor de komende jaren opgezet. Het milieuwinstmodel kan echter nog niet worden toegepast, omdat een actueel en goed gestructureerd inrichtingenbestand ontbreekt. De actualisatie staat gepland voor 2005. Tot aan die tijd kunnen uitkomsten van dit model bij andere gemeenten als referentiekader voor dit onderdeel van het handhavingsprogramma worden gehanteerd. Concreet betekent dit dat de aandacht zich zal richten op inrichtingen in woongebieden en gebieden met een gemengde functie, die behoren tot de volgende branches: (a) drukkerij, (b) opslag en transport, (c) motorvoertuig en (d) ambacht.

Hercontroles
Ten aanzien van de controles bij milieu-inrichtingen wordt uitgegaan dat hercontroles nodig zijn. Er wordt uitgegaan van een 1e hercontrole bij 50% van de bezoeken en een 2e hercontrole bij 25% van de bezoeken.

Administratief / themagericht toezicht (zoals geluidsmetingen horeca)
Op jaarbasis is een post gereserveerd om op een andere wijze toezicht te houden op milieu-inrichtingen, die niet periodiek worden bezocht. Dit toezicht kan administratief van aard zijn via bijvoorbeeld enquêtes of kan gericht zijn op bepaalde thema's.

Gebiedsgericht toezicht
Het gebiedsgericht werken kan in verschillende vormen voorkomen. In Valkenswaard bevinden zich allereerst in of dicht bij de bebouwde kom "industrieterreintjes" of zijn er woongebieden aan te wijzen waar bedrijven zich vestigen. Deze bedrijven veroorzaken overlast. Er is geen zicht op wat er voor bedrijven zitten en hoe hun exacte situatie is. Hierbij moet gedacht worden aan:

- Van Linschotenstraat
- Redeterrein
- Kerkakkerstraat
- Kromstraat (2 jarig)
- De Hutakker
- Warande
- Dommelen (naast bierbrouwerij).

Een tweede vorm is het gebiedsgericht werken op de grotere industrieterreinen. De dynamiek op deze terreinen is vaak groot. Dit vraagt periodiek aandacht voor inventarisatie. De derde vorm van gebiedgericht werken is stelselmatig door gebieden te rijden en op basis van surveillance in actie te komen. Jaarlijks zal een hoeveelheid tijd gebiedsgericht worden ingezet. Dit kan eventueel in combinatie met het leefomgevingsgericht werken.

Tabel 4: Handhavingsprogramma onderdeel Milieu

Onderdeel	Aantal	Tijd per eenheid	Eenheid	Reken-factor	Totaal aantal uren (afgerond)
Opleveringscontroles vergunningen	30	4	Vergunning	1	120
Opleveringscontroles meldingen	40	2	Melding	1	80
Risicovolle bedrijven niet zijnde categorie 4 (vuurwerk)	2	4	Bedrijf	3	24
Categorie 4 bedrijven	12	Uitbesteed aan SRE			
Prioritaire bedrijven *	75	8	Bedrijf	1	600
Overige milieu-inrichtingen *	50	6	Bedrijf	1	300
Hercontrole milieu-inrichtingen	135	3	Controle	1	405
Administratief / themagericht toezicht *	1	300	Jaar	1	300
Gebiedsgericht toezicht *	1	240	Jaar	1	240
Frictieruimte (calamiteiten e.d.)					61
Totaal benodigd					**2.130**

** nadere uitwerking moet nog plaatsvinden*

5. Programmatisch toezicht onderdeel APV

In de tabel 5 op de volgende pagina is het handhavingsprogramma voor het onderdeel APV uitgewerkt. Per onderdeel volgt aansluitend een korte toelichting.

Grote evenementen / ondersteuning markten en kermissen
Het betreft het toezicht ten aanzien van evenementen met een publiekaantrekkend karakter.

Betaald parkeren
Het betreft toezicht op het gebruik van de parkeermeters volgens het opsporingsmodel. Op basis van de uitgangspunten van de parkeernota moet een handhavingsuitvoeringsprogramma worden opgesteld. In de gebieden met betaald parkeren zal tevens op basis van het surveillance model toezicht worden gehouden op APV aspecten.

Belanghebbenden parkeren
Het betreft toezicht op het bezitten van de parkeervergunning in de daartoe aangewezen gebieden volgens het opsporingsmodel. Op basis van de uitgangspunten van de parkeernota moet een handhavingsuitvoeringsprogramma worden opgesteld. In de gebieden met belanghebbenden parkeren zal tevens op basis van het surveillance model toezicht worden gehouden op APV aspecten.

Gebiedsgericht toezicht
Er wordt actief gebiedstoezicht gehouden op APV aspecten door het gemeentelijke grondgebied in een aantal kwadranten in te delen en per kwadrant een controlefrequentie te bepalen. Toezicht vindt plaats op basis van het surveillancemodel: toezicht op basis van direct waarneembare zaken. Dit toezicht wordt gecombineerd met het gebiedsgerichte toezicht bij het onderdeel Bouwen.

Themagericht toezicht
Op basis van meldingen, eigen waarnemingen en omgevingsgericht werken worden op het gebied van APV themadagen georganiseerd. Tijdens deze dagen wordt op één of een beperkt aantal onderdelen van de APV op basis van het opsporingsmodel te werk gegaan.

Tabel 5: Handhavingsprogramma onderdeel APV

Onderdeel	Aantal	Tijd per eenheid	Eenheid	Reken-factor	Totaal aantal uren (afgerond)
Grote evenementen	20	10,0	Evenement	1	200
Ondersteuning markten / kermissen	1	100,0	Jaar	1	100
Betaald parkeren *	50	26,0	Week	1	1.300
Belanghebbende parkeren *	50	26,0	Week	1	1.300
Gebiedsgericht toezicht *	45	3,5	Week	1	160
Thematisch toezicht	45	8,0	Week	1	360
Frictieruimte (calamiteiten e.d.)					130
Totaal benodigd					**3.550**

** nadere uitwerking moet nog plaatsvinden*